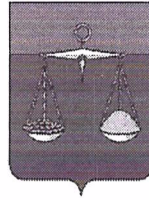

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ТЮЛЯЧИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 09 » декабрь 2020

с. Тюлячи

№ 542

«2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль Программасын раслау

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2006 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль Программасын, кушымта нигезендә, расларга.
2. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

И.Х. Хәмидуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020 елның 9 декабрдәге
542 номерлы карарына кушымта

**«2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль Программасы**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль Программасы (алга таба-Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшлөүчеләр	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» Яшьләр Үзәге
Программаның максатлары	Яшьләр ижтимагый инициативаларына ярдәм итү, яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү, яшьләр арасында үз-үзенә тотуны профилактикалау юлы белән жәмгыять һәм дөүләт мәнфәгатләрендә яшьләрнең потенциалын үстерү һәм социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартлар һәм социаль үсеш гарантияләре булдыру
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы һәм, аерым алганда, Теләче муниципаль районының яшьләр сәясәтенә норматив хокукый базасын камилләштерү; - яшьләрнең үз-үзен оештыру, инновацион һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү; - балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр арасында социаль күренешләргә профилактикалау; - яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; - яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү; - яшьләрдә гаилә кыйммәтләрен формалаштыру; - инфраструктураны үстерү һәм яшьләргә социаль хезмәт күрсәтүче учреждениеләрнең матди-техник базасын ныгыту; - авыл жирлекләрендә, оешмаларда һәм мәгариф учреждениеләрендә яшьләр белән эшләү буенча белгечләр структурасын киңәйтү; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшлөүче органнар һәм оешмаларның, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләренең фәнни-методик һәм мәгълүмати тәмин ителешен камилләштерү; - яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшлөүче органнар һәм оешмалар, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләргә эшчәнлеген координацияләү, яшьләрне социаль практикага жәлеп итү; - яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру; - жирле традицион халык ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, жирлекара китапханә халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, туризмны үстерү өчен шартлар тудыру.
Программаны	2021-2023 еллар

тормышка ашыру сроклары	
Программаны финанслау күләме	<p>2021-2023 елларда Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 6002,10 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 2000,70 мең сум., 2022 ел - 2000,70 мең сум., 2023 ел - 2000,70 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фаразланган характерга ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль район Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк</p>
Озаксроклы максатчан Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	<ul style="list-style-type: none"> - 14-30 яшьләрдәге гражданнарның балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен арттыру; - яшьләрдә гражданлык һәм патриотик караш булдыру, аның социаль һәм ижади активлыгын арттыру; - ирекле ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә жәлеп ителгән яшьләр өлешен 10% ка кадәр арттыру, шул исәптән 14-30 яшькә кадәр гражданнар санын арттыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә, талантлы яшьләргә ярдәм итү проектларында һәм программаларында катнашучы органнар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган яшьләрнең өлешен 15 % ка кадәр арттыру; - алкогольизм, наркомания, токсикоманиядән жәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-30 яшьләрдәге затлар өлеше кимү; - жинаять кылган балигы булмаганнарның өлеше кимү; - яшь эшкуарлар өлешен арттыру; - яшь эшкуарлар клубына кергән яшь эшкуарлар санын арттыру; - яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә даими нигездә шөгыйльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен арттыру; - даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшь кешеләр санын арттыру; - жәйге һәм ел әйләнәсе сәламәтләндерү ялының төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 50% ка кадәр арттыру, шул исәптән 7-30 яшьләрдәге гражданнарның 50% ка кадәр арттыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләрүче гаиләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм күрсәтү учреждениеләре эшчәнлеген көчәйтү; - «Гаилә» яшь гаиләләр клубына кергән яшь гаиләләр санын арттыру

1. Программаның характеристикасы

Яшьләр ул - яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйле социаль-психологик үзенчәлекләр жыелмасы нигезендә ачыклана торган социаль-демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән алып 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш циклындагы төп социаль һәм демографик вакыйгалар, шул исәптән гомуми һәм һөнәри белем алу, хезмәт

эшчәнлеге башлану, никахка керү һәм балалар туу туры килә. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенң социаль-демографик статусын алмаштыра: яшүсмердән алып, хезмәт, гражданлык, сәяси һәм гаилә хокукында чикләүләр алып, балигъ булганга кадәр.

Бүгенге көндә Теләче муниципаль районында 14 яшьтән алып 30 яшькә кадәрге 4,0 меңнән артык яшь граждан яши. Кризис шартларында нәкъ менә яшьләр идеаллар жимерелүгә, кыйммәтләр һәм дөньякүләм караш системасының деформацияләнүенә дучар булу сәбәпле, бу яшьләр даирәсе вәкилләренәң әхлакый һәм рухи сәламәтлеген югалтуга китерергә мөмкин. Социализациянең традицион формаларын жимерү, бер яктан, яшьләрнең үз язмышлары өчен шәхси җаваплылыгын арттырды, аларны тормыш юлын сайлау алдына куйды, икенче яктан, аларның күбесенә яңа ижтимагый мөнәсәбәтләргә кушылу кирәклеген ачыклады.

Бу этапта яшьләрнең социаль проблемаларына, урта сроклы һәм озак сроклы перспективаларга яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, методларын билгеләүгә игътибарны көчәйтү таләп ителә. Теләче районы яшьләрнең рухи, әхлакый һәм мәдәни планда үсеш перспективалары булу өчен яшьләр сәясәте органнары тарафыннан кулланыла торган ысулларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, бу исә әлеге программаны күздә тотта.

Бүгенге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, аның ролен һәм Татарстан Республикасы муниципаль Теләче районы үсеше перспективалары өчен әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр даирәсендә процесслар белән идарә итүгә, тиешле оптималь карарлар кабул итүгә, тискәре социаль күренешләрне булдырмауга, яшьләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалауга, инде үсә барган каршылыкларга һәм проблемаларга

соңга калган реакция сәясәтенә алмашка юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнәргә тиеш.

Дәүләт яшьләр сәясәте, 1991 елда барлыкка килгән вакыттан алып, дәүләт эшчәнлегенәң хокукый, социаль-икътисадый шартларын тәмин итү, яшьләрне тәрбияләү, үстерү һәм үз-үзен тормышка ашыру, аның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау буенча мөстәкыйль юнәлеше булып тора.

Әлеге программаны тормышка ашыру Теләче муниципаль районы һәм гражданлык жәмгыяте стратегик ресурсы буларак, яшь буынның интеллектуаль һәм физик үсеше, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый үз-үзен тәмин итү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итү, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

Программа Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында гражданлык жәмгыяте демократик нигездә үстерү, Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында яшь гражданның актив катнашуын тәмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнары һәм оешмалар эшчәнлегенәң төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм юнәлешләрен билгели.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның төп максаты-яшь гражданның социаль-иқтисади, оештыру, хокукый шартлар һәм социаль үсеш гарантияләре булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатләрәндә тулы тормышка ашыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- яшьләрнең үз-үзен оештыру, инновацион һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү;

- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр арасында социаль күренешләрне профилактикалау;

- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;

- яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү;

- яшьләрдә гаилә кыйммәтләрен формалаштыру;

- яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру.

Программаны тормышка ашыру яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарға һәм оешмаларға социаль активлыкны, компетентлыкны һәм яшьләрнең профессиональлеген арттыру өчен максатчан рәвештә акча кертергә мөмкинлек бирәчәк, моның нәтижәсе Теләче муниципаль районының социаль-иқтисади үсешенә керткән өлешен арттыру булчак.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2023 елларда Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына 6002,10 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 2000,70 мең сум,

2022 ел - 2000,70 мең сум,

2023 ел - 2000,70 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерга ия һәм ТР Теләче муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны тормышка ашырудан көтелгән нәтижәләр

Программаны тормышка ашыруның төп нәтижәсе булып республиканың иқтисади, социаль, мәдәни өлкәләрендә конкурентлыкка сәләтле яшь буынын булдыру тора.

Яшь буында Ватанга мөхәббәт, гражданлык бурычларын һәм конституцион бурычларын аңлау тәрбияләү.

Яшьләрнең эшқуарлык сәләтләре тулырак тормышка ашырылчак, талантлы яшьләргә активрак ярдәм күрсәтеләчәк, бу фән һәм сәнгәткә катнашуны арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Күпчелек халыкны ирекле ярдәмчелеккә жәлеп итү.

Яшьләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмернең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, жәмгыятытә идеологик каршылык дәрәжәсен киметү.

Халыклар бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Яшьләрдә кирәкле компетенцияләрне үстерү:

- "креатив фикерләү", инновацияләрне генерацияләү сәләте;
- идеяләрне коммерцияләштерү, эшмәкәрлек күнекмәләре булу;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм җаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, профессиональ траекторияләр булдыру;
- "проектлы фикерләү", проектлар белән идарә итә белү.

5. Программа чаралары исемлеге

№ т/б	Чаралар исеме	Үткөрү вакыты	Җаваплы башкаручылар
1.	Волонтерлар һәм ихтыярий хәрәкәтнең республика слетларында катнашу	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге
2.	Талантлы яшьләргә ярдәм итү, эшләрчә яшьләр арасында район, зона чараларында катнашу	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге
3.	14-30 яшьләрдәге гражданнарның балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлеген җәлеп итү буенча эш аерым план буенча алып барыла	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге
4.	Теләче муниципаль районы балалар һәм яшьләр өчен аерым план буенча тематик чаралар үткөрү	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге, «ФОРПОСТ» үзәге
5.	Яшьләрдә гаилә кыйммәтләрен формалаштыру эше, яшь гаиләләр клубы эше, аерым план буенча	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге
6.	Яшь эшқуарларны «Яшь эшмәкәрләр клубы» на җәлеп итү, клуб эшен тормышка ашыру	Ел саен	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге